

Kinematika

Anyagi pont kinematikája

mozgástörvény: $\ddot{\mathbf{r}}(s(t)) = \mathbf{r}(t) = \mathbf{r}(t_0) + \int_{t_0}^t \mathbf{v}(\tau) d\tau, \quad \mathbf{v}(t) = \dot{\mathbf{r}}(t) = \dot{s}(t)\mathbf{e}_t = v\mathbf{e}_t$
 $\mathbf{v}(t) = \mathbf{v}(t_0) + \int_{t_0}^t \mathbf{a}(\tau) d\tau, \quad \mathbf{a}(t) = \dot{\mathbf{v}}(t) = \ddot{\mathbf{r}}(t) = \ddot{s}\mathbf{e}_t + v^2 \frac{1}{\rho} \mathbf{e}_n = a_t \mathbf{e}_t + a_n \mathbf{e}_n$

Merev test kinematikája

$\mathbf{v}_B = \mathbf{v}_A + \boldsymbol{\omega} \times \mathbf{r}_{AB},$ <i>Síkmozgás esetén:</i> P : sebességpólus ($\mathbf{v}_P = \mathbf{0}$) $\mathbf{v}_A = \boldsymbol{\omega} \times \mathbf{r}_{PA}$ $\mathbf{r}_{AP} = \frac{1}{\omega^2} (\boldsymbol{\omega} \times \mathbf{v}_A)$ $\overline{AP} = \frac{v_A}{\omega}$ $\mathbf{u} = \frac{1}{\omega^2} (\boldsymbol{\omega} \times \mathbf{a}_P)$	$\mathbf{a}_B = \mathbf{a}_A + \boldsymbol{\epsilon} \times \mathbf{r}_{AB} + \boldsymbol{\omega} \times (\boldsymbol{\omega} \times \mathbf{r}_{AB}), \quad \boldsymbol{\epsilon} = \dot{\boldsymbol{\omega}}$ G : gyorsuláspólus ($\mathbf{a}_G = \mathbf{0}$) $\mathbf{a}_B = \mathbf{a}_A + \boldsymbol{\epsilon} \times \mathbf{r}_{AB} - \omega^2 \mathbf{r}_{AB}$ $\mathbf{a}_G = \mathbf{0} = \mathbf{a}_A + \boldsymbol{\epsilon} \times \mathbf{r}_{AG} - \omega^2 \mathbf{r}_{AG}$ $\mathbf{r}_{AG} = \frac{1}{\epsilon^2 + \omega^4} (\omega^2 \mathbf{a}_A + \boldsymbol{\epsilon} \times \mathbf{a}_A)$ $\tan \alpha = \frac{\epsilon}{\omega^2}$
---	--

Mozgás leírása egymáshoz képest mozgó koordinátarendszerekben

$\mathbf{v}_P = \beta_P + \mathbf{v}_{P\text{száll}}$	$\omega_{20} = \omega_{21} + \omega_{10}$	$(\boldsymbol{\omega}_{\text{absz}} = \boldsymbol{\omega}_{\text{rel}} + \boldsymbol{\omega}_{\text{száll}})$
$\mathbf{a}_P = \boldsymbol{\alpha}_P + \mathbf{a}_{P\text{száll}} + \mathbf{a}_{P\text{Cor}}$	$\boldsymbol{\epsilon}_{20} = \boldsymbol{\epsilon}_{21} + \boldsymbol{\epsilon}_{10} + \boldsymbol{\omega}_{10} \times \boldsymbol{\omega}_{21}$	$(\boldsymbol{\epsilon}_{\text{absz}} = \boldsymbol{\epsilon}_{\text{rel}} + \boldsymbol{\epsilon}_{\text{száll}} + \boldsymbol{\omega}_{\text{száll}} \times \boldsymbol{\omega}_{\text{rel}})$
$\mathbf{a}_{P\text{Cor}} = 2\boldsymbol{\omega}_{10} \times \beta_P$		

Dinamika

Anyagi pont dinamikája

- anyagi pont – *impulzusa* (mozgásmennyisége vagy lendülete): $\mathbf{I} = m\mathbf{v}$
– *A* pontra vonatkozó *perdülete* (impulzus nyomatéka): $\mathbf{\Pi}_A = \mathbf{r}_{AP} \times \mathbf{I}$
– *kinetikus* (mozgási) *energiája*: $\mathcal{T} = \frac{1}{2}mv^2$

az anyagi pontra ható \mathbf{F} erő – teljesítménye: $\mathcal{P} = \mathbf{F} \cdot \mathbf{v}$

– munkája a $[t_0, t_1]$ időintervallumon: $\mathcal{W}_{01} = \int_{t_0}^{t_1} \mathcal{P} dt$

– potenciális erők esetén: $\mathbf{F} = -\text{grad } \mathcal{U}$

$$\mathcal{W}_{01} = -\mathcal{U}_1 + \mathcal{U}_0 = \mathcal{U}_0 - \mathcal{U}_1$$

Tételek: *impulzus-tétel:*

$$\dot{\mathbf{I}} = \mathbf{F} \left(= \sum_{i=1}^n \mathbf{F}_i \right) \quad \left(\int_{t_0}^{t_1} \dot{\mathbf{I}} dt = \right) \mathbf{I}_1 - \mathbf{I}_0 = \int_{t_0}^{t_1} \mathbf{F} dt$$

perdület-tétel:

$$\mathbf{D}_A = \mathbf{M}_A \left(= \sum_{i=1}^n \mathbf{M}_{Ai} \right) \quad \mathbf{\Pi}_{A1} - \mathbf{\Pi}_{A0} = \int_{t_0}^{t_1} \mathbf{M}_A dt, \quad \text{ha } \mathbf{v}_A = \mathbf{0}$$

($\mathbf{D}_A = \dot{\mathbf{\Pi}}_A + \mathbf{v}_A \times \mathbf{I}$ a kinetikai nyomaték vektor)

egybefoglalva:

$$\begin{bmatrix} \dot{\mathbf{I}}; \mathbf{D}_A \end{bmatrix}_A = [\mathbf{F}; \mathbf{M}_A]_A$$

teljesítménytétel:

$$\dot{\mathcal{T}} = \mathcal{P}$$

munkatétel:

$$\mathcal{T}_1 - \mathcal{T}_0 = \left(\int_{t_0}^{t_1} \dot{\mathcal{T}} dt = \int_{t_0}^{t_1} \mathcal{P} dt \right) \mathcal{W}_{01}$$

potenciális erők esetén: $\mathcal{T}_1 - \mathcal{T}_0 = \mathcal{U}_0 - \mathcal{U}_1 (= \mathcal{W}_{01})$, azaz $\mathcal{T}_1 + \mathcal{U}_1 = \mathcal{T}_0 + \mathcal{U}_0$

Anyagi pont „relatív” dinamikája: $m\boldsymbol{\alpha} = \mathbf{F}_{\text{rel}}$ ($= \mathbf{F} + \mathbf{F}_{\text{száll}} + \mathbf{F}_{\text{Cor}}$)

$$\mathbf{F}_{\text{száll}} = -m\mathbf{a}_{\text{száll}}, \quad \mathbf{F}_{\text{Cor}} = -m\mathbf{a}_{\text{Cor}}$$

Anyagi pontrendszer dinamikája

\mathbf{F}_i : az i -edik anyagi pontra ható *külső* erők eredője

\mathbf{B}_{ij} : a j -edik anyagi pontról az i -edikre ható *belső* erő

\mathbf{M}_A : *külső* erők nyomatéka az A pontra

Impulzus: $\mathbf{I} = m\mathbf{v}_S$, ahol $m = \sum_{i=1}^n m_i$, $\mathbf{v}_S = \frac{1}{m} \sum_{i=1}^n m_i \mathbf{v}_i$

Perdület: $\mathbf{\Pi}_A = \sum_{i=1}^n \mathbf{r}_{Ai} \times (m_i \mathbf{v}_i)$

Kinetikus energia: $\mathcal{T} = \sum_{i=1}^n \frac{1}{2} m_i v_i^2$

$$\begin{aligned} \text{Tételek: } & [\dot{\mathbf{I}}; \mathbf{D}_A]_A = [\mathbf{F}; \mathbf{M}_A]_A, \quad \text{ahol } \mathbf{D}_A = \dot{\mathbf{\Pi}}_A + \mathbf{v}_A \times \mathbf{I} \quad (\mathbf{D}_A = \dot{\mathbf{\Pi}}_A, \quad \text{ha } \mathbf{v}_A = \mathbf{0} \quad \text{vagy } A \equiv S) \\ & \dot{\mathcal{T}} = \mathcal{P}_F + \mathcal{P}_B \\ & \mathcal{T}_1 - \mathcal{T}_0 = \mathcal{W}_{01} \end{aligned}$$

Merev test dinamikája

Impulzus: $\mathbf{I} = m\mathbf{v}_S$

Perdület - általánosan: $\mathbf{\Pi}_A = \Theta_A \cdot \boldsymbol{\omega} + \mathbf{r}_{AS} \times m\mathbf{v}_A \quad (A = S : \mathbf{\Pi}_S = \Theta_S \cdot \boldsymbol{\omega})$
 - $S \rightarrow A :$ $\mathbf{\Pi}_A = \mathbf{\Pi}_S + \mathbf{r}_{AS} \times \mathbf{I} = \Theta_S \cdot \boldsymbol{\omega} + \mathbf{r}_{AS} \times m\mathbf{v}_S$

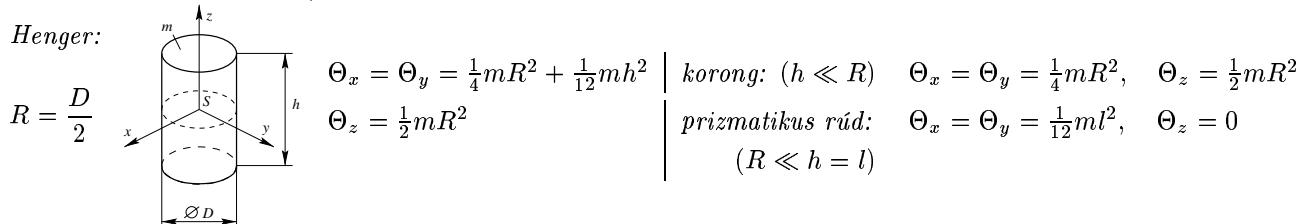
Tehetetlenségi nyomaték: $\Theta_A = \Theta_S + \Theta_{AS}$, ahol

$$\Theta_S = \begin{bmatrix} \Theta_x & -D_{xy} & -D_{xz} \\ -D_{yx} & \Theta_y & -D_{yz} \\ -D_{zx} & -D_{zy} & \Theta_z \end{bmatrix}_{(x,y,z)} = \begin{bmatrix} \Theta_1 & 0 & 0 \\ 0 & \Theta_2 & 0 \\ 0 & 0 & \Theta_3 \end{bmatrix}_{(1,2,3)}, \quad \Theta_{AS} = m \begin{bmatrix} y_{AS}^2 + z_{AS}^2 & -x_{AS} y_{AS} & -x_{AS} z_{AS} \\ -y_{AS} x_{AS} & x_{AS}^2 + z_{AS}^2 & -y_{AS} z_{AS} \\ -z_{AS} x_{AS} & -z_{AS} y_{AS} & x_{AS}^2 + y_{AS}^2 \end{bmatrix}$$

továbbá: $\Theta_x = \int_{(m)} (y^2 + z^2) dm$ - az x tengelyre számított tehetetlenségi nyomaték,

$D_{xy} = D_{yx} = \int_{(m)} xy dm$ - a deviációs tehetetlenségi nyomaték.

Henger:

$$\Theta_x = \Theta_y = \frac{1}{4} m R^2 + \frac{1}{12} m h^2 \quad | \quad \text{korong: } (h \ll R) \quad \Theta_x = \Theta_y = \frac{1}{4} m R^2, \quad \Theta_z = \frac{1}{2} m R^2$$

$$\Theta_z = \frac{1}{2} m R^2 \quad | \quad \text{prizmatikus rúd: } \Theta_x = \Theta_y = \frac{1}{12} m l^2, \quad \Theta_z = 0$$

$$(R \ll h = l)$$

$$\begin{aligned} \text{Kinetikus energia: } & \mathcal{T} = \frac{1}{2} m v_S^2 + \frac{1}{2} \boldsymbol{\omega}^\top \cdot \Theta_S \cdot \boldsymbol{\omega} = \frac{1}{2} (\mathbf{I} \cdot \mathbf{v}_S + \boldsymbol{\omega} \cdot \mathbf{\Pi}_S) \quad \text{Ha } \mathbf{v}_A = \mathbf{0} : \quad \mathcal{T} = \frac{1}{2} \boldsymbol{\omega}^\top \cdot \Theta_A \cdot \boldsymbol{\omega}, \\ & \text{ha } \mathbf{\Pi}_S \parallel \boldsymbol{\omega} : \quad \mathcal{T} = \frac{1}{2} (m v_S^2 + \Theta_S \omega^2) \end{aligned}$$

„Teljesítmény”: $\mathcal{P} = \sum_{i=1}^n \mathbf{F}_i \cdot \mathbf{v}_i + \mathbf{M} \cdot \boldsymbol{\omega}$

Tételek: $[\dot{\mathbf{I}}; \mathbf{D}_A]_A = [\mathbf{F}; \mathbf{M}_A]_A \quad \mathbf{D}_S = \Theta_S \cdot \boldsymbol{\epsilon} + \boldsymbol{\omega} \times \mathbf{\Pi}_S = \Theta_S \cdot \boldsymbol{\epsilon} + \boldsymbol{\omega} \times (\Theta_S \cdot \boldsymbol{\omega})$
 $\dot{\mathcal{T}} = \mathcal{P} \quad \mathbf{D}_A = \Theta_A \cdot \boldsymbol{\epsilon} + \boldsymbol{\omega} \times (\Theta_A \cdot \boldsymbol{\omega}) + \mathbf{r}_{AS} \times m \mathbf{a}_A$

$$\mathcal{T}_1 - \mathcal{T}_0 = \mathcal{W}_{01}$$

Ütközések

Centrikus ütközés ($\mathbf{r}_{S_1 S_2} = \lambda \mathbf{n}$ az ütközési normálisba esik):

impulzus tétel: $m_1 v_1 + m_2 v_2 = m_1 c_1 + m_2 c_2 = (m_1 + m_2) c_S \quad (v_S = c_S)$

ütközési tényező: $-k = \frac{v_1 - v_S}{c_1 - c_S} = \frac{v_2 - v_S}{c_2 - c_S} \Rightarrow v_i = c_S + k(c_S - c_i)$

Álló tengely (A) körül forgó test ütközése

Excentrikus ütközés

talppont (T) helye az ütközés normálisában: $\mathbf{r}_{AT} \cdot \mathbf{n} = 0$

$\mathbf{r}_{ST} \cdot \mathbf{n} = 0$

lökközéppont (K) helye: (...)

$\mathbf{r}_{SK} \cdot \mathbf{r}_{ST} = -\frac{1}{m} \Theta_S \quad (\mathbf{c}_K = \mathbf{v}_K = \mathbf{v}_S + \boldsymbol{\omega} \times \mathbf{r}_{SK})$

redukció: $m_T = \frac{\Theta_A}{\mathbf{r}_{AT}^2}$

$m_T = m \frac{\Theta_S}{\Theta_S + m \mathbf{r}_{ST}^2}$

$\mathbf{c}_T = \boldsymbol{\Omega} \times \mathbf{r}_{AT}$

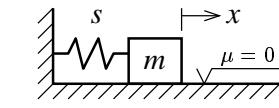
$\mathbf{c}_T = \mathbf{c}_S + \boldsymbol{\Omega} \times \mathbf{r}_{ST}$

$\mathbf{v}_T = \boldsymbol{\omega} \times \mathbf{r}_{AT}$

$\mathbf{v}_T = \mathbf{v}_S + \boldsymbol{\omega} \times \mathbf{r}_{ST}$

Egyszabadságfokú lengőrendszer

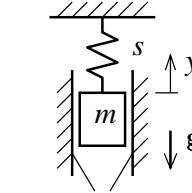
Csillapítatlan szabad lengések

DE: $m\ddot{x} + sx = 0$
KF: $\ddot{x} + \alpha^2 x = 0$
 $x(0) = x_0 \quad \dot{x}(0) = v_0$

lengésidő, frekvencia: $T = 2\pi/\alpha$, $\nu = 1/T$
 $x_h(t) = C_1 \cos \alpha t + C_2 \sin \alpha t = B \sin(\alpha t + \delta)$
 $C_1 = x_0 \quad C_2 = v_0/\alpha \quad B = \sqrt{C_1^2 + C_2^2} \quad \operatorname{tg} \delta = C_1/C_2$

($x=0$ helyen a rugó erőmentes)

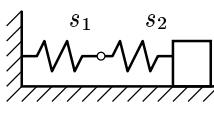
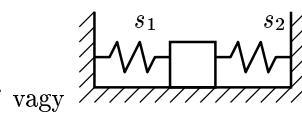
nehézségi erőtérben ($y=0$ helyen a rugó erőmentes):

DE: $m\ddot{y} + sy = -mg$
statikus egyensúlyi helyzet: $y_{st} = -mg/s$
 $x = y - y_{st} = y + \frac{mg}{s}, \quad \ddot{x} = \ddot{y}, \quad \ddot{x} + \alpha^2 x = 0$

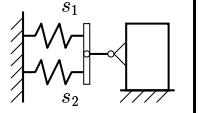
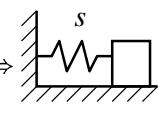
$\ddot{y} + \alpha^2 y = -g$ $y_{ih}(t) = y_h(t) + y_p(t) = B \sin(\alpha t + \delta) - \frac{mg}{s}$

$x_h(t) = B \sin(\alpha t + \delta)$

rugókapcsolódások:

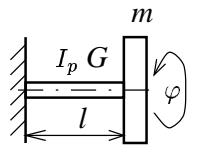
 vagy

$\frac{1}{s} = \frac{1}{s_1} + \frac{1}{s_2}$ $s = s_1 + s_2$

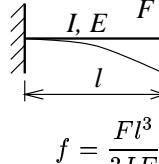

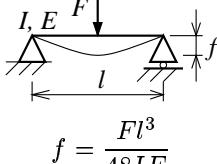
$\frac{4}{s} = \frac{1}{s_1} + \frac{1}{s_2}$ $\Rightarrow s$

torziós lengések:

 $I_p G$ $\Theta_O \ddot{\varphi} + s_t \varphi = 0$
 $\ddot{\varphi} + \alpha^2 \varphi = 0$
 $\varphi(t) = B \sin(\alpha t + \delta)$

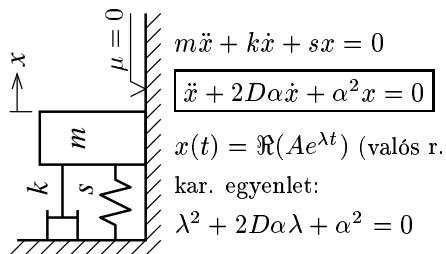
hajlító lengéshez járulékképletek:

 I, E F
 $f = \frac{Fl^3}{3IE}$

 I, E F
 $f = \frac{Fl^3}{48IE}$

Csillapított szabad lengések

sebességgel arányos csillapítás ($x=0$ helyen a rugó erőmentes):

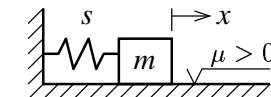

 $m\ddot{x} + k\dot{x} + sx = 0$
 $\ddot{x} + 2D\alpha\dot{x} + \alpha^2 x = 0$
 $x(t) = \Re(Ae^{\lambda t})$ (valós r.)
kar. egyenlet:
 $\lambda^2 + 2D\alpha\lambda + \alpha^2 = 0$

$D < 1$: $x(t) = e^{-D\alpha t}(C_1 \cos \gamma t + C_2 \sin \gamma t) \equiv Be^{-D\alpha t} \sin(\gamma t + \delta)$ „lengő”
 $\gamma = \alpha\sqrt{1 - D^2}, \quad T = \frac{2\pi}{\gamma}, \quad \Lambda = \ln \frac{A_n}{A_{n+2}} = \ln \frac{x(t)}{x(t+T)} = D\alpha T$

$D = 1$: $x(t) = e^{-\alpha t}(C_1 + C_2 t)$ „kritikus” csill.-ú

$D > 1$: $x(t) = C_1 e^{\lambda_1 t} + C_2 e^{\lambda_2 t} \equiv e^{-D\alpha t}(\tilde{C}_1 \operatorname{ch} |\gamma|t + \tilde{C}_2 \operatorname{sh} |\gamma|t)$ „tálcsill.”
 $\lambda_{1,2} = -D\alpha \pm \alpha\sqrt{D^2 - 1} \quad \lambda_1 < -\alpha < \lambda_2 < 0$

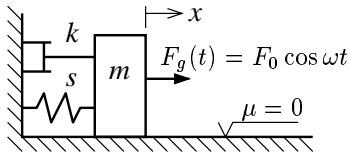
Coulomb-súrlódással csillapított lengések:

 $m\ddot{x} = -sx - \mu mg \operatorname{sgn} \dot{x}$

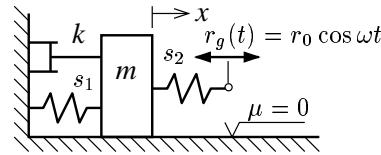
Pl.: $x(0) = x_0 > 0, \quad \dot{x}(0) = 0$

$\leftarrow \dot{x} < 0 \quad (0 < t < \frac{T}{2})$	$\ddot{x} + \alpha^2 x = \mu g$	$x_{ih}(t) = x_h(t) + x_p(t)$	$x_h(t) = C_1 \cos \alpha t + C_2 \sin \alpha t$
	$x(t) = (x_0 - f_0) \cos \alpha t + f_0$		$x_p(t) = f_0$
$\rightarrow \dot{x} > 0 \quad (\frac{T}{2} < t < T)$	$\ddot{x} + \alpha^2 x = -\mu g$		$x(\frac{T}{2}) = -x_0 + 2f_0 \quad \dot{x}(\frac{T}{2}) = 0$
	$x(t) = (x_0 - 3f_0) \cos \alpha t - f_0$		

Gerjesztett rezgések (harmonikus gerjesztéssel)

$$m\ddot{x} + k\dot{x} + sx = F_0 \cos \omega t$$

$$m\ddot{x} + k\dot{x} + (s_1 + s_2)x = s_2 r_0 \cos \omega t$$

$$\ddot{x} + 2D\alpha\dot{x} + \alpha^2x = f_0\alpha^2 \cos \omega t$$

$$x_{ih}(t) = x_h(t) + x_p(t)$$

$$x_h(t) = e^{-D\alpha t}(C_1 \cos \gamma t + C_2 \sin \gamma t) = Be^{-D\alpha t} \sin(\gamma t + \delta)$$

$$x_p(t) = K \cos \omega t + L \sin \omega t = X \cos(\omega t - \vartheta)$$

$$K = f_0 \frac{1 - \lambda^2}{(1 - \lambda^2)^2 + 4D^2\lambda^2}$$

$$N = \frac{\sqrt{K^2 + L^2}}{|f_0|} = \frac{1}{\sqrt{(1 - \lambda^2)^2 + 4D^2\lambda^2}}$$

$$X = Nf_0$$

$$L = f_0 \frac{2D\lambda}{(1 - \lambda^2)^2 + 4D^2\lambda^2}$$

$$\tan \vartheta = \frac{L}{K} = \frac{2D\lambda}{1 - \lambda^2}$$

$$\lambda = \frac{\omega}{\alpha}$$

szinuszos gerjesztés esetén: $\boxed{\ddot{x} + 2D\alpha\dot{x} + \alpha^2x = f_0\alpha^2 \sin \omega t}$ $x_p(t) = K^* \cos \omega t + L^* \sin \omega t = X \sin(\omega t - \vartheta)$
 $(K^*, L^*) = (-L, K)$ $\tan \vartheta = -\frac{K^*}{L^*} = \frac{2D\lambda}{1 - \lambda^2}$

az $N(\lambda)$ függvény csúcsponti koordinátái: $(\lambda^*, N^*) = \left(\sqrt{1 - 2D^2}, \frac{1}{2D\sqrt{1 - D^2}}\right)$

Másodfajú Lagrange–egyenlet... (megtanulandó!)

Többszabadságfokú lengőrendszer mátrix differenciál egyenlete: $\boxed{\mathbf{M}\ddot{\mathbf{q}} + \mathbf{K}\dot{\mathbf{q}} + \mathbf{S}\mathbf{q} = \mathbf{Q}(t)}$

Linearizált rendszer: a statikus egyensúlyi helyzet körül kis lengéseket vizsgáljuk (q_i).

$$\mathbf{q} \equiv [q_i], \quad \mathbf{M} \equiv [m_{ij}] = \left[\frac{\partial^2 \mathcal{T}}{\partial \dot{q}_i \partial \dot{q}_j} \right], \quad \mathbf{S} \equiv [s_{ij}] = \left[\frac{\partial^2 \mathcal{U}}{\partial q_i \partial q_j} \right], \quad \mathbf{K} \equiv [k_{ij}] = \left[\frac{\partial^2 \mathcal{D}}{\partial \dot{q}_i \partial \dot{q}_j} \right], \quad \mathbf{Q} = \left[\frac{\partial \delta \mathcal{P}}{\partial \delta q_i} \right] = \left[\sum_k \mathbf{F}_k \frac{\partial \mathbf{r}_k}{\partial q_i} \right]$$

Csillapítatlan szabad lengés ($k_{ij} = 0$, $\mathbf{Q}(t) = \mathbf{0}$)

$\boxed{\mathbf{M}\ddot{\mathbf{q}} + \mathbf{S}\mathbf{q} = \mathbf{0}}$ vagy $\mathbf{CM}\ddot{\mathbf{q}} + \mathbf{I} = \mathbf{0}$ $\underline{\mathbf{q}_h(t) = \mathbf{A}e^{iat}}$ -t behelyettesítve: $(\mathbf{S} - \alpha^2 \mathbf{M}) \mathbf{A} = \mathbf{0}$ vagy $(\mathbf{I} - \alpha^2 \mathbf{CM}) \mathbf{A} = \mathbf{0}$	frekvencia egyenlet: $\det(\mathbf{S} - \alpha^2 \mathbf{M}) = 0$ vagy $\det(\mathbf{I} - \alpha^2 \mathbf{CM}) = 0$ lengésképek: $(\mathbf{S} - \alpha_i^2 \mathbf{M}) \mathbf{A}_i = \mathbf{0}$ vagy $(\mathbf{I} - \alpha_i^2 \mathbf{CM}) \mathbf{A}_i = \mathbf{0}$ modális mátrix: $\mathbf{T} = [c_1 \mathbf{A}_1 \ c_2 \mathbf{A}_2 \ \dots \ c_n \mathbf{A}_n] \equiv [\mathbf{A}_i] \mathbf{c}$ $c_i = \frac{1}{\sqrt{\mathbf{A}_i^\top \mathbf{M} \mathbf{A}_i}}$
---	---

Csillapítatlan harmonikusan gerjesztett lengés ($k_{ij} = 0$, $\mathbf{Q}(t) = \mathbf{F}_0 \cos \omega t$)

DE: $\boxed{\mathbf{M}\ddot{\mathbf{q}} + \mathbf{S}\mathbf{q} = \mathbf{F}_0 \cos \omega t}$ KF: $\mathbf{q}(0) = \mathbf{q}_0, \dot{\mathbf{q}}(0) = \beta_0$ $\mathbf{q}(t) = \mathbf{q}_h(t) + \mathbf{q}_p(t)$	$\underline{\mathbf{q}_p(t) = \mathbf{L} \cos \omega t}$: $(\mathbf{S} - \omega^2 \mathbf{M}) \mathbf{L} \cos \omega t = \mathbf{F}_0 \cos \omega t \Rightarrow \mathbf{L} = (\mathbf{S} - \omega^2 \mathbf{M})^{-1} \mathbf{F}_0$ $\mathbf{q}(t) = \sum_{i=1}^n C_i \mathbf{A}_i \sin(\alpha_i t + \delta_i) + \mathbf{L} \cos \omega t$ (KF $\Rightarrow C_i, \delta_i$)
---	---

Csillapított harmonikusan gerjesztett lengés: $\boxed{\mathbf{M}\ddot{\mathbf{q}} + \mathbf{K}\dot{\mathbf{q}} + \mathbf{S}\mathbf{q} = \mathbf{F}_0 \cos \omega t}$

Arányos csillapítás esetén: $\mathbf{K} = k_M \mathbf{M} + k_S \mathbf{S}$,

Modális transzformáció: $\underline{\mathbf{q} = \mathbf{T}\mathbf{y}} \Rightarrow$

$$\mathbf{T}^\top \mathbf{M} \mathbf{T} \ddot{\mathbf{y}} + \mathbf{T}^\top \mathbf{K} \mathbf{T} \dot{\mathbf{y}} + \mathbf{T}^\top \mathbf{S} \mathbf{T} \mathbf{y} = \mathbf{T}^\top \mathbf{Q}(t) \equiv [Y_i(t)] \implies \underline{\ddot{y}_i + 2D_i \alpha_i \dot{y}_i + \alpha_i^2 y_i = Y_i(t)} \quad D_i = \frac{1}{2}(k_M/\alpha_i + k_S \alpha_i)$$

Nem arányos csillapítás esetén:

$$\mathbf{q}_p(t) = \mathbf{L} \cos \omega t + \mathbf{N} \sin \omega t \implies \begin{bmatrix} -\omega^2 \mathbf{M} + \mathbf{S} & \omega \mathbf{K} \\ -\omega \mathbf{K} & -\omega^2 \mathbf{M} + \mathbf{S} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \mathbf{L} \\ \mathbf{N} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{F}_0 \\ \mathbf{0} \end{bmatrix} \implies \mathbf{L}, \mathbf{N}$$